

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Realisatie
Energietransitie

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum 30 oktober 2023
Betreft Actualisatie ontwikkelkader windenergie op zee

Ons kenmerk

DGKE-DRE / 38101632

Bijlage(n)

1

Geachte Voorzitter,

Met deze brief stuur ik u ter informatie de laatste versie van het Ontwikkelkader windenergie op zee (hierna: Ontwikkelkader). Het Ontwikkelkader specificeert de opdracht aan TenneT voor de aanleg van het net op zee voor de uitvoering van de routekaart. Ten opzichte van de versie die ik vorig jaar juni met u heb gedeeld, heb ik in deze versie een aantal wijzigingen van technische aard doorgevoerd. De belangrijkste licht ik er voor u uit:

- Voor de aankomende vergunningverleningsprocedures voor *IJmuiden Ver* kavel Alpha en Beta heb ik de definitieve opleverdatums vastgelegd en de relatie tussen deze datums, de vergunningverleningsprocedures en de ingebruikname van de windparken verduidelijkt.¹ Tijdige duidelijkheid over deze datums is van belang voor de partijen die een bieding op deze vergunningverleningsprocedures voorbereiden.
- In mijn brief van vorig jaar over windenergie op zee in de periode 2030-2050² beschrijf ik de ontwikkeling van één of meer energieknoppunten ('energy hubs') op zee en hybride verbindingen, en kondig ik de daarvoor benodigde voorbereidingen aan. In het Ontwikkelkader vraag ik TenneT nu om deze voorbereidende activiteiten, die met name bestaan uit onderzoeken, hiervoor te ondernemen. Voor de hybride verbindingen spitsen de voorbereidingen zich toe op een hybride verbinding vanuit het windenergiegebied *Nederwiek* naar het Verenigd Koninkrijk. Voor zowel de hybride verbinding met het Verenigd Koninkrijk als een eventueel energieknoppunt op zee geldt dat de uiteindelijke investeringsbeslissing in een latere fase valt. Deze besluiten zijn aan een volgend kabinet.
- Het kabinet vindt het belangrijk dat TenneT zo min mogelijk schadelijke emissies veroorzaakt/uitstoot bij de aanleg van het net op zee.³ Daarom geef ik TenneT opdracht het net op zee aan te leggen overeenkomstig met het convenant Schoon en Emissieloos Bouwen, dat de minister van Infrastructuur en Waterstaat dit najaar namens het Rijk mede ondertekent.

¹ Kamerstuk 33 561, nr. 57.

² Kamerstuk 33 561, nr. 54.

³ Kamerstuk 31 209, nr. 244.

Bij de bovenstaande toelichting voeg ik toe dat de Autoriteit Consument en Markt (ACM) er op toeziet dat TenneT alleen de efficiënte kosten voor de hierbij betrokken investeringen mag terugverdienen.

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**
Directie Realisatie
Energietransitie

Ons kenmerk
DGKE-DRE / 38101632

R.A.A. Jetten
Minister voor Klimaat en Energie